

UNIwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 66/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r.

RAPORT SAMOOCENY¹

OCENA PROGRAMOWA (PROFIL OGÓLNOAKADEMICKI)

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

Nazwa ocenianego kierunku studiów:

Ekonomia, Studia I i II stopnia, studia stacjonarne

Obszar kształcenia: obszar nauk społecznych (100%)

Dziedziny i dyscypliny naukowe do których odnoszą się efekty kształcenia: dziedzina nauk ekonomicznych, dyscyplina: ekonomia

Uczelnia nie dokonała jeszcze przyporządkowania prowadzonych kierunków studiów do dyscyplin (zgodnie z ustawą z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, art. 124 ust.1 uczelnia zobowiązana jest dokonać przyporządkowania prowadzonych kierunków do dyscyplin naukowych do 30.09.2019 r.; to przyporządkowanie zostanie zamieszczone w programach studiów rozpoczynających się od roku akademickiego 2019/2020 - art. 268 ust. 2 ustawy PWU-PSWiN).

Studia I stopnia na kierunku **Ekonomia** o profilu ogólnoakademickim są w roku akademickim 2018/2019 realizowane na II i III roku; oraz na II roku studiów (ostatni semestr) na studiach II stopnia. Od roku akademickiego 2018/2019 prowadzono nabór na studia I stopnia o profilu praktycznym. Studia II stopnia, o profilu ogólnoakademickim, zostały zlikwidowane uchwałą Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego numer 1/2018, a kształcenie studentów zakończy się 30 września 2019 roku.

Efekty kształcenia zostały zamieszczone w postaci załącznika w wersji elektronicznej.

¹ Wykaz dokumentów, które należy dołączyć do raportu samooceny oraz tych, które należy przygotować do wglądu w czasie wizytacji zawiera Załącznik nr 2.

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Wojciech Pusz	Dr hab., prof. UPWr, prodziekan odpowiedzialny za kierunek Ekonomia
Krzysztof Rutkiewicz	Dr inż., adiunkt, zastępca dyrektora Instytutu Nauk Ekonomicznych
Tomasz Szuk	Dr inż., adiunkt, Instytut Nauk Ekonomicznych
Monika Przybylska	Dr, adiunkt, Instytut Nauk Ekonomicznych
Angelika Pruchnicka	Mgr, pomocnik koordynatora punktów ECTS dla kierunku Ekonomia, Instytut Nauk Ekonomicznych
Małgorzata Ślusarczyk	Inż., kierownik dziekanatu Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego
Marta Szłapak	Mgr inż., pracownik dziekanatu Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego odpowiedzialna za kierunek Ekonomia

Spis treści

Prezentacja uczelni	4
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	5
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	5
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	6
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	12
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	16
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	19
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	21
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	22
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	28
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	29
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	31
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	32
Część III. Załączniki	34
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	34

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu (UPWr) posiada obecnie 5 Wydziałów: Biologii i Hodowli Zwierząt, Biotechnologii i Nauk o Żywności, Medycyny Weterynaryjnej, Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji oraz Przyrodniczo-Technologiczny.

Uczelnia szeroko współpracuje z otoczeniem gospodarczym, związanym przede wszystkim z funkcjonowaniem człowieka w środowisku przyrodniczym oraz szeroko rozumianą gospodarką żywnościową. Wydział Przyrodniczo-Technologiczny Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, przez ponad 70 lat swojego istnienia rozwijał się dynamicznie zarówno w zakresie infrastruktury, jak i w zakresie badań naukowych oraz kształcenia na poziomie wyższym. Strategia rozwoju Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego jest spójna ze Strategią Rozwoju Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu do 2020 roku i uwzględnia uchwałę nr 100/2017 Rady Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego z dnia 10 października 2017 r. w sprawie zatwierdzenia Strategii Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego do roku 2020.

Od kilkunastu lat, w odpowiedzi na zmiany struktury i potrzeb gospodarki, profil naukowo-dydaktyczny Wydziału ulega modyfikacji uwzględniającej wymagania zmieniających się potrzeb rolnictwa i jego otoczenia, co znajduje swoje odzwierciedlenie w oferowanych kierunkach studiów oraz modyfikacjach programów już istniejących kierunków.

Na Wydziale Przyrodniczo-Technologicznym zatrudnionych jest 166 nauczycieli akademickich, z których 30 to profesorowie. Na Wydziale Przyrodniczo-Technologicznym funkcjonuje 10 jednostek organizacyjnych, w tym 4 Instytuty: Nauk o Glebie i Ochrony Środowiska, Nauk Ekonomicznych, Agroekologii i Produkcji Roślinnej, Inżynierii Rolniczej oraz 6 Katedr: Katedra Botaniki i Ekologii Roślin, Katedra Fizyki i Biofizyki, Katedra Genetyki, Hodowli Roślin i Nasiennictwa, Katedra Ochrony Roślin, Katedra Ogrodnictwa, Katedra Żywienia Roślin. W ramach tych jednostek realizowane są badania naukowe o zróżnicowanym spektrum, w większości ściśle związane z 10. kierunkami studiów prowadzonymi przez Wydział: Agrobiznes, Biotechnologia stosowana roślin, **Ekonomia**, Medycyna roślin, Ochrona środowiska, Odnawialne źródła energii i gospodarka odpadami, Ogrodnictwo, Rolnictwo, Technika rolnicza i leśna, Zarządzanie i inżynieria produkcji.

Jednostką odpowiedzialną merytorycznie i organizacyjnie za oceniany kierunek **Ekonomia** jest przede wszystkim Instytut Nauk Ekonomicznych.

Na II i III roku studiów I stopnia, o profilu ogólnoakademickim kształcą się 194 studentów, a na ostatnim semestrze studiów II stopnia – 27 studentów. Do tej pory, od 2015 roku w pierwszym cyklu kształcenia, dyplom licencjata otrzymało 1041 studentów (z tego 69 na studiach niestacjonarnych, a 528 studentów – dyplom magistra (z tego 51 na studiach niestacjonarnych). Zgodnie z uchwałą numer 1/2018 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, zlikwidowano studia II stopnia na kierunku **Ekonomia**. Studia będą prowadzone do dnia 30 września 2019 roku.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Program kształcenia na kierunku **Ekonomia** ma ścisły związek z misją Uczelni polegającą na kształceniu studentów na rzecz wykorzystania, przekształcania, ochrony zasobów przyrody i środowiska naturalnego oraz zapewnienia wysokiej jakości życia człowieka. Wpisuje się również w strategię Uczelni w obszarze wszechstronnej oferty edukacyjnej wyrażającej się dużą liczbą gospodarczo i społecznie ważnych kierunków studiów, odpowiadającą potrzebom rynku pracy, innowacyjnej gospodarki i społeczeństwa obywatelskiego oraz w zakresie dobrze ułożonych związków z regionem, umożliwiających wspomaganie potrzeb gospodarczo-społecznych i kulturowych regionu.

Przygotowane i zaproponowane przedmioty oraz treści programowe dla kierunku **Ekonomia** były obiektem zainteresowania i konsultacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym Uczelni. Kładziony jest także nacisk na właściwe przygotowanie praktyk zawodowych, tak aby spełnione były oczekiwania podmiotów gospodarczych reprezentowanych przez interesariuszy zewnętrznych zasiadających w Wydziałowej Radzie Biznesu, ale także tych firm i organizacji, które od wielu lat współpracują z Wydziałem Przyrodniczo-Technologicznym. Efektem prowadzonej przez Wydział polityki w zakresie jakości kształcenia na ocenianym kierunku było zatrudnienie nauczycieli akademickich zajmujących się w ramach swoich prac naukowo-badawczych szeroko rozumianych nauk ekonomicznych i społecznych, w celu jak najlepszego przygotowania studentów do pracy, zgodnie z oczekiwaniem rynku pracy. Warto w tym miejscu wspomnieć o przedsięwzięciu biznesowym jakim jest inicjatywa obecnego Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, JM prof. dr hab. Józefa Trziszki – „Dolny Śląsk – Zielona Dolina Żywności i Zdrowia”. To program realizowany na bazie porozumienia Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego. UPWr jest tu inicjatorem, liderem, a także partnerem przedsięwzięć gospodarczych w regionie w zakresie szeroko pojętego BIO-biznesu, dotyczącego m.in. wyspecjalizowanej produkcji żywności prozdrowotnej. Idea utworzenia w latach 2016-2020 Zielonej Doliny obejmuje działania na płaszczyznach: naukowej, edukacyjnej, biznesowej i społecznej. Program zakłada wykorzystanie zasobów intelektualnych i technologicznych, doświadczenia organizacyjnego i dobrej współpracy instytucjonalnej – między nauką, biznesem i administracją – Dolnego Śląska. Posiadany potencjał sprawia, że region może stać się najbardziej konkurencyjnym w skali światowej producentem żywności funkcjonalnej, suplementów diety, nutraceutyków i żywności wysokiej jakości. Tak duża inicjatywa wymaga jednak w przyszłości kadry zarządzającej poszczególnymi elementami złożonego procesu „od pola do stołu”. Wydaje się więc, że absolwenci kierunku **Ekonomia**, a szczególnie absolwenci studiów II stopnia, którzy w bieżącym roku akademickim opuszczą mury Uczelni, będą cenionymi pracownikami w szeroko pojętej gospodarce żywnościowej.

Absolwent kierunku **Ekonomia**, jest przygotowany do wykonywania zawodu ekonomisty - specjalisty w dziedzinie gospodarowania zasobami finansowymi, ludzkimi i materialnymi, przeprowadzania analizy informacji, a także generowania informacji wspierających podejmowanie racjonalnych decyzji osadzonych w kanonach nauk ekonomicznych. Dzięki temu może zostać zatrudniony w przedsiębiorstwach, organizacjach i instytucjach (publicznych i pozarządowych) na stanowiskach wykonawczych - w kraju i za granicą. Wiedzę ekonomiczną uzupełnia podstawowymi informacjami z zakresu szeroko rozumianej gospodarki żywnościowej, co w aspekcie tzw. bezpieczeństwa żywnościowego kraju sprawia, iż absolwent kierunku **Ekonomia** staje się specjalistą potrafiącym zrozumieć procesy zachodzące w globalnej gospodarce żywnościowej. Dzięki nabyciu znajomości języka obcego (na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy) absolwent będzie przygotowany do swobodnego poruszania się w europejskiej przestrzeni społeczno-gospodarczej.

Opracowując program studiów na kierunku **Ekonomia** nie wzorowano się na programach studiów prowadzonych na innych uczelniach przyrodniczo-rolniczych. Opierano się na doświadczeniu pracowników naukowo-dydaktycznych, którzy swoją wiedzę czerpali z kontaktów z otoczenia społeczno-gospodarczego Wydziału, jak i Uczelni.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Treści kształcenia na I stopniu studiów licencjackich na kierunku **Ekonomia** obejmują najważniejsze zagadnienia programowe, ujęte w ramach przedmiotów podstawowych, w tym m.in. Mikroekonomii, Makroekonomii, Matematyki, Ekonometrii, Statystyki opisowej, Rachunkowości, Rynków finansowych, Marketingu, Organizacji i zarządzania przedsiębiorstwem oraz Analizy rynku. Przedmioty te uzupełnia tematyka prawna (Prawo, Ochrona własności intelektualnej, BHP i ergonomia, Prawo handlowe, Prowadzenie działalności gospodarczej) ściśle związana z podejmowaniem zróżnicowanych form aktywności ekonomicznej i zawodowej przez Absolwentów kierunku **Ekonomia**, zarówno w charakterze przedsiębiorców, jak i pracowników firm. Dzięki temu mogą oni zostać zatrudnieni w spółkach, organizacjach i instytucjach (publicznych i pozarządowych) na stanowiskach kierowniczych, jak i wykonawczych w Polsce oraz za granicą.

Wiedzę ekonomiczną na tym kierunku studenci uzupełniają podstawowymi informacjami z zakresu szeroko rozumianej gospodarki żywnościowej. Zagadnienia te wykładane są w ramach przedmiotów: Rolnictwo a środowisko, Obrót środkami produkcji, Podstawy produkcji roślinnej i zwierzęcej. W aspekcie bezpieczeństwa żywnościowego kraju oznacza to, iż absolwent kierunku **Ekonomia** staje się specjalistą potrafiącym rozumieć i wpływać na procesy zachodzące w globalnej gospodarce żywnościowej.

Należy podkreślić, że na kierunku **Ekonomia** studenci zdobywają wszechstronną wiedzę i umiejętności niezbędne do skutecznego poruszania się na międzynarodowym rynku pracy. Kompetencje w tym zakresie studenci zdobywają na przedmiotach związanych z

funkcjonowaniem Unii Europejskiej (np. Ekonomia integracji europejskiej, Ekonomia międzynarodowa), w tym w ramach najważniejszych polityk wspólnotowych, którym dedykowane są przedmioty: Polityka gospodarcza, Polityka społeczna, Polityka rolna, Polityka konkurencji, Międzynarodowe stosunki gospodarcze.

Studenci mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań i pośrednio wpływają na kształt dostępnej oferty programowej poprzez wybór przedmiotów fakultatywnych, które pogrupowane są w ramach 4 modułów przedmiotów z zakresu: Ekonomii (60 godz. – 10 ECTS), Prawa (60 godz. – 10 ECTS), Zarządzania (120 godz. – 16 ECTS) i Gospodarki Żywnościowej (90 godz. – 10 ECTS).

Na magisterskich studiach uzupełniających II stopnia na kierunku **Ekonomia** przeważają przedmioty kierunkowe, dzięki którym studenci mają możliwość poszerzenia i pogłębienia wiedzy zdobytej na I stopniu studiów. Należą do nich przedmioty: Wnioskowanie statystyczne, Ekonometria i prognozowanie procesów, Ekonomia menadżerska, Polityka makroekonomiczna, Prawo gospodarcze, Historia myśli ekonomicznej, Ekonomia matematyczna, Rynek kapitałowy i finansowy, Gospodarowanie kapitałem ludzkim, Ekonomia międzynarodowa.

W ramach przedmiotów fakultatywnych na II stopniu **Ekonomii** studenci mają do wyboru zajęcia pogrupowane w trzy moduły z zakresu: funkcjonowania przedsiębiorstw w agrobiznesie (90 godz. – 12 ECTS), rozwoju obszarów wiejskich (30 godz. – 4 ECTS) oraz produkcji rolniczej (60 godz. – 8 ECTS).

Przykładem powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się dla I stopnia studiów licencjackich jest:

- wiedza o różnych rodzajach podmiotów, struktur i systemów gospodarczych a także znajomość relacji między nimi w mikro- i makroskali (E1A_W04),
- znajomość zasad działania i praw rządzących rynkami dóbr i usług, rynkami czynników produkcji oraz znajomość zasad równoważenia gospodarki w różnych modelach wzrostu (E1A_W02),
- znajomość sposobów pozyskiwania i prezentowania danych statystycznych, w tym opisowych charakterystyk zjawisk masowych i metod analizy dynamiki zjawisk wraz z wiedzą o metodach modelowania ekonometrycznego i prognozowania (E1A_W13),
- umiejętność wykorzystywania metod, narzędzi i technik pozyskiwania danych ekonomicznych, pozwalających opisywać zjawiska i procesy gospodarcze (E1A_U08, E1A_U07),
- umiejętność przygotowania typowych prac pisemnych, dotyczących szczegółowych zagadnień ekonomicznych z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych oraz informacji pochodzących z różnych źródeł (E1A_U15).

Na kierunku **Ekonomia** na I stopniu studiów licencjackich prowadzone są zajęcia z języka obcego w wymiarze 120 godz. (w semestrach 2, 3, 4 i 5). Student nabywa umiejętności językowe, obejmujące terminologię nauk ekonomicznych, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Na II stopniu studiów magisterskich wymiar języka obcego obejmuje 60 godz. zajęć. Studenci poszerzają swoją wiedzę, umiejętności i kompetencje językowe, w szczególności w zakresie wykorzystywania nowożytnych źródeł obcojęzycznych w ramach realizacji

pisemnych prac zaliczeniowych (w tym dyplomowej pracy licencjackiej i magisterskiej), jak i mają szansę uczestniczyć w programach międzynarodowej wymiany studenckiej, studiując przez 1-2 semestry na partnerskich uczelniach zagranicznych (program Erasmus).

Kształcenie na kierunku **Ekonomia** realizowane jest głównie poprzez bezpośredni kontakt studentów z nauczycielami akademickimi. Ponadto wykorzystywana jest metoda e-learningu, np. na zajęciach z Technologii informacyjnej. Liczne materiały do zajęć są dostępne dla studentów w formie elektronicznej, przekazywanej przez pracowników naukowo-dydaktycznych w trakcie zajęć. Niektóre z opracowań naukowych można znaleźć w e-Repozytorium Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu lub udostępniane są przez samych studentów w ramach grup dyskusyjnych na internetowych portalach społecznościowych (np. Facebook), poświęconych poszczególnym modułom przedmiotów na kierunku Ekonomia.

W Instytucie Nauk Ekonomicznych studenci i pracownicy jednostki mają do dyspozycji czytelnię, w której znajduje się ok. 4220 woluminów książek oraz prenumerowanych jest 19 czasopism. Ponadto w obrębie Uczelni funkcjonuje Biblioteka Główna, z oferty której mogą skorzystać wszyscy potencjalnie zainteresowani czytelnicy, studenci i pracownicy naukowo-dydaktyczni.

Metody kształcenia stosowane zwłaszcza na zajęciach typu praktycznego i seminaryjnego, a także konsultacje i „otwartość” pracowników pozwalają na indywidualne podejście do potrzeb studentów. Pomocne w tym zakresie są również spotkania ze studentami poza obowiązującym programem studiów, do których należą np. otwarte wykłady i seminaria, spotkania z absolwentami kierunku **Ekonomia** („ścieżki kariery”), spotkania z Pełnomocnikiem ds. wymiany międzynarodowej oraz współpraca z podmiotami gospodarczymi.

Drugi i trzeci rok studiów licencjackich I stopnia na kierunku **Ekonomia** (profil ogólnoakademicki) realizowany jest według programu zatwierdzonego przez Radę Wydziału w dniu 21.04.2015 r., w którym całkowity wymiar godzin dydaktycznych wynosi: 1800 godzin (w tym 810 godzin wykładów oraz 990 godzin ćwiczeń).

Pierwszy i drugi rok uzupełniających studiów magisterskich II stopnia (profil ogólnoakademicki) był realizowany według programu zatwierdzonego przez Radę Wydziału w dniu 21.04.2015 r., w którym całkowity wymiar godzin dydaktycznych wynosi 840 godzin (w tym 300 godzin wykładów oraz 540 godzin ćwiczeń).

W roku akademickim 2018/19 na pierwszym stopniu studiów licencjackich na kierunku **Ekonomia** zajęcia dydaktyczne realizowane były według dwóch programów dla:

- profilu praktycznego obejmującego łącznie 53 przedmioty (I rok),
- profilu ogólnoakademickiego, obejmującego łącznie 40 przedmiotów (II i III rok).

Na drugim stopniu studiów (magisterskich) prowadzono łącznie 18 przedmiotów.

Ponadto pracownicy Instytutu Nauk Ekonomicznych realizowali zajęcia w języku angielskim dla studentów zagranicznych w ramach programu Erasmus w zakresie 14 przedmiotów ekonomicznych, w tym: *Agricultural Policy*, *Basics of Management*, *Competition Policy in the European Union*, *Economic Law*, *Economics of European Integration*, *Fundamental and technical analysis in agribusiness*, *International Economic Relations*, *International Economics*, *International Trade of Agricultural Products*,

Macroeconomics, Market Research, Marketing in Food Economy, Strategic Management, Territorial Marketing.

Całkowity wymiar godzin dydaktycznych przeprowadzonych na kierunku **Ekonomia** w roku akademickim 2017/18 wyniósł 6009 godzin, w tym 4749 godzin na studiach pierwszego stopnia (licencjackich) oraz 1260 godzin na studiach drugiego stopnia (magisterskich).

Większość zajęć na kierunku **Ekonomia** jest prowadzona przez nauczycieli posiadających dorobek i osiągnięcia naukowe w zakresie prowadzonych przedmiotów, co potwierdzają imienne karty nauczycieli akademickich. W ramach realizowanego programu studiów licencjackich I stopnia można wyróżnić grupę przedmiotów obowiązkowych:

- podstawowych przedmiotów ekonomicznych: 1155 godz. – 115 ECTS,
- podstawowych przedmiotów związanych z gospodarką żywnościową: 285 godz. – 21 ECTS,
- seminaria dyplomowe licencjackie: 30 godz., tj. 2 ECTS,
- przygotowanie pracy licencjackiej: 12 ECTS (w ramach pracy własnej, bezpośredniego kontaktu z promotorem oraz seminariów dyplomowych),
- moduł przedmiotów humanistycznych: 60 godz. (2 ECTS) oraz Ochrona własności intelektualnej, BHP i ergonomia – 15 godz. (1 ECTS),
- język obcy: 120 godz – 5 ECTS,
- wychowanie fizyczne: 30 godz. – 1 ECTS,
- praktykę zawodową po II roku w wymiarze 4 tygodni – 5 ECTS.

W ramach realizowanego programu uzupełniających studiów magisterskich II stopnia można wyróżnić grupę przedmiotów obowiązkowych:

- podstawowych przedmiotów ekonomicznych – 450 godz. (64 ECTS),
- seminaria dyplomowe – 90 godz. (8 ECTS) i przygotowanie pracy magisterskiej (20 ECTS),
- język obcy – 60 godz. (2 ECTS),
- przedmiot humanistyczny - 30 godz. (1 ECTS),
- wychowanie fizyczne - 30 godz. (1 ECTS).

Oprócz zajęć obowiązkowych na kierunku **Ekonomia** realizowane są zajęcia fakultatywne. Na studiach I stopnia w semestrze 3, 4, 5 i 6 studenci wybierają przedmioty w łącznej liczbie 310 godz. – 46 ECTS. Przedmioty do wyboru obejmują specjalistyczne treści z zakresu ekonomii (semestr 3), prawa (semestr 4), zarządzania (semestr 5) i gospodarki żywnościowej (semestr 6). W większości są one prowadzone przez pracowników Instytutu Nauk Ekonomicznych oraz innych jednostek Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego (Instytut Agroekologii i Produkcji Roślinnej, Katedra Ogrodnictwa). Wykaz proponowanych przedmiotów fakultatywnych w latach 2017/18 i 2018/19 obejmuje: trzy przedmioty na semestrze 3; dwa przedmioty na semestrze czwartym; pięć przedmiotów na semestrze 5 i sześć przedmiotów na semestrze 6.

Na magisterskich studiach uzupełniających II stopnia zajęcia fakultatywne przypisane są do trzech grup modułów i realizowane w wymiarze 180 godzin w zakresie funkcjonowania przedsiębiorstw w agrobiznesie (semestr 3 – 12 ECTS), rozwoju obszarów wiejskich (semestr 4 – 4 ECTS) i produkcji rolniczej (semestr 2 – 8 ECTS). Wykaz proponowanych

przedmiotów fakultatywnych w latach 2017/18 i 2018/19 obejmuje: na semestrze 2 – 6 przedmiotów, na semestrze 3 – 4 przedmioty oraz na semestrze 4 – 7 przedmiotów. Poza pracownikami Instytutu Nauk Ekonomicznych, przedmioty te realizowane są przez pracowników Instytutu Agroekologii i Produkcji Roślinnej oraz Katedry Żywnienia Roślin.

Na kierunku **Ekonomia** zajęcia prowadzone są w formie wykładów, ćwiczeń laboratoryjnych, ćwiczeń projektowych, lektoratów oraz seminariów. Liczebność grupy studenckiej, zgodnie z uchwałą Senatu nr 52/2015 dotychczas wynosiła 18 osób (a w przypadku przedmiotów audytoryjnych do 36 osób). Od roku 2018 uchwałą Senatu nr 47/2018 liczebność grupy wynosi odpowiednio 16 i 32 osoby. Na wniosek prowadzącego zajęcia, skierowany do dziekana, liczba osób w grupie może ulec zmniejszeniu, np. na zajęciach laboratoryjnych lub ze względu na mniejszą liczbę stanowisk, czy bezpieczeństwo studentów.

Większość kadry naukowo-dydaktycznej Instytutu Nauk Ekonomicznych w ostatnich latach odbyła kursy lub studia podyplomowe obejmujące uprawnienia dydaktyczne, co znacząco wpływa na jakość prowadzonych zajęć. Pracownicy stosują zróżnicowane metody dydaktyczne podczas zajęć, odnosząc się także do metod innowacyjnej dydaktyki.

Zajęcia dydaktyczne zaplanowane są na pięć dni w tygodniu. Większość z nich odbywa się nie później niż do godziny 18.00-19.00. Rozkład zajęć uwzględnia krótkie przerwy między wykładami i ćwiczeniami. Przeważnie na studiach stacjonarnych studenci mają jeden dzień wolny, bez zajęć obowiązkowych. Wykłady z poszczególnych przedmiotów planowane są zazwyczaj w godzinach przedpołudniowych. Z kolei harmonogram zajęć dla ostatnich lat studiów (III rok studiów licencjackich i II rok studiów magisterskich) jest skonstruowany w taki sposób, aby pozostawić studentom czas na przeprowadzanie badań, zrealizowanie projektu i zebranie materiałów do prac dyplomowych. Plany zajęć podawane są do wiadomości studentów najpóźniej 10 dni przed rozpoczęciem kolejnego semestru, w celu umożliwienia studentom zapisów na zajęcia ogólnouczelniane: języki obce, WF, przedmioty humanistyczne. Na studiach II stopnia liczba godzin w semestrze nie przekracza 20 godzin zajęć tygodniowo, zaś na 4 semestrze wynosi 7, co umożliwia studentom dokończenie badań teoretycznych i empirycznych, opracowanie wyników oraz napisanie pracy dyplomowej.

Zgodnie z programem studiów na kierunku **Ekonomia**, studenci zobowiązani są do odbycia obowiązkowych praktyk w instytucjach, podmiotach gospodarczych lub organach samorządu terytorialnego. Celem zasadniczym praktyk jest zapoznanie się studentów z:

- podstawami prawnymi funkcjonowania jednostki organizacyjnej,
- zagadnieniami związanymi z zarządzaniem przedsiębiorstwem lub instytucją,
- podstawowymi zadaniami realizowanymi przez jednostkę organizacyjną,
- współpracą z podmiotami zewnętrznymi,
- wynikami osiąganymi przez przedsiębiorstwo.

Celem dodatkowym jest nabycie umiejętności analizowania dokumentacji rzeczowej i finansowej sporządzanej w jednostce organizacyjnej, jako źródła informacji w zarządzaniu przedsiębiorstwem lub instytucją oraz nabycie praktycznej umiejętności obsługi programów komputerowych wykorzystywanych w komórce finansowej.

Praktyki są organizowane w jednostkach organizacyjnych prowadzących działalność gospodarczą oraz instytucjach publicznych wskazanych przez Uczelnię (np. Urząd Marszałkowski, Urząd Wojewódzki, urzędy administracji samorządowej na szczeblu powiatu

i gminy oraz Agencje Nieruchomości Rolnych, AR i MR, ARR, Agencje Rozwoju Regionalnego i ich oddziały, Oddziały wojewódzkie ZUS, KRUS, Wojewódzki Urząd Pracy).

Wybór miejsca odbywania praktyk przez studentów musi być zaakceptowany od strony formalnej przez Wydziałowe Biuro Praktyk oraz od strony merytorycznej przez opiekunów dydaktycznych. Przy wyborze jednostki organizacyjnej prowadzącej działalność gospodarczą na miejsce odbywania praktyk brane są pod uwagę kryteria wielkości jednostki organizacyjnej oraz jej powiązania z sektorem gospodarki żywnościowej. W przypadku podmiotów gospodarczych prowadzących działalność gospodarczą brane są następujące kryteria:

- wielkość przedsiębiorstwa (firmy) - z liczbą zatrudnionych pracowników powyżej 50 osób,
- rodzaj prowadzonej działalności - sektor gospodarki żywnościowej lub obsługa tego sektora,
- prowadzenie ksiąg rachunkowych w przedsiębiorstwie,
- zgoda właściciela na realizację programu praktyki przez Studenta.

Podstawą skierowania studenta na praktykę jest pisemna umowa zawarta między Uniwersytetem Przyrodniczym we Wrocławiu, a jednostką organizacyjną przyjmującą Studenta na praktykę zawodową.

Formy odbywania praktyk.

Praktyka jest realizowana w wybranej jednostce organizacyjnej na szczeblu zarządu oraz komórki organizacyjnej ds. finansowych.

Zagadnienia tematyczne do opanowania na praktyce obejmują:

1. przepisy prawne regulujące działalność przedsiębiorstwa lub instytucji (statut, umowa, regulaminy i instrukcje wewnętrzne),
2. analizę otoczenia celowego: dostawcy, odbiorcy, konkurenci, banki, instytucje administracji państwowej i samorządowej, właściciele,
3. analizę wewnętrzną wyposażenia w zasoby (ludzkie, rzeczowe, finansowe i informacyjne),
4. misje i cele działalności (plan strategiczny),
5. rodzaj i zakres prowadzonej działalności wytwórczej i usługowej (plan rzeczowy, plany funkcjonalne, stosowane technologie wytwórcze),
6. system motywacji pracowników (regulamin wynagradzania i premiowania pracowników),
7. schemat organizacyjny przedsiębiorstwa: rodzaj struktury organizacyjnej, liczba szczebli kierowniczych, komórki organizacyjne i ich zadania,
8. system zarządzania przedsiębiorstwem. Zarząd przedsiębiorstwa (skład i układ hierarchiczny stanowisk, zadania i kompetencje stanowisk kierowniczych). Organy władzy w firmie ich układ hierarchiczny i realizowane zadania,
9. zadania komórek funkcjonalnych (marketingu i sprzedaży, produkcji, finansów, zasobów ludzkich, zaopatrzenia i logistyki). Tworzona dokumentacja i kanały informacyjne (drogi komunikowania się z jednostkami i rodzaje przesyłanych dokumentów),
10. analizę i ocenę sytuacji majątkowej i finansowej przedsiębiorstwa (analiza bilansu, rachunku zysków i strat oraz przepływów finansowych w okresie 3-letnim),
11. wykorzystywane programy komputerowe w przedsiębiorstwie (opanowanie obsługi programów komputerowych w komórce organizacyjnej ds. finansowych).

Warunkiem formalnym dopuszczenia studenta do zaliczenia praktyki zawodowej jest złożenie Dziennika praktyk i zaświadczenia o odbyciu praktyki w jednostce organizacyjnej potwierdzonego przez opiekuna praktyk lub kierownika jednostki oraz złożenie sprawozdania z realizacji programu praktyki. Zaliczenie praktyki następuje po pozytywnym zdaniu ustnego egzaminu.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Warunki rekrutacji na studia I stopnia dla kierunku **Ekonomia** reguluje uchwała nr 123/2018 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 19 grudnia 2018 roku. Przyjęcie kandydatów na I rok studiów pierwszego stopnia następuje na podstawie wyników postępowania rekrutacyjnego, które ma charakter konkursowy, a w postępowaniu rekrutacyjnym uwzględnia się tylko wyniki matur pisemnych (nie uwzględnia się certyfikatów językowych, z wyjątkiem kierunków prowadzonych w języku angielskim). Wykaz przedmiotów kwalifikacyjnych na studia pierwszego stopnia w roku akademickim 2019/2020 określa załącznik 1 do uchwały Senatu 123/2018. Przedmioty kwalifikacyjne dla wskazanego kierunku to obowiązkowo wynik egzaminu maturalnego z języka polskiego i języka obcego oraz do wyboru z jednego z przedmiotów rekrutacyjnych z pośród: biologii, chemii, fizyki, geografii, informatyki, matematyki. Zapis „zwolniony” na świadectwie dojrzałości, w części pisemnej egzaminu, jest równoznaczny z uzyskaniem maksymalnej liczby punktów. Wyniki postępowania rekrutacyjnego podawane są w skali punktowej. Brak punktacji z któregoś z wymaganych przedmiotów kwalifikacyjnych nie dyskwalifikuje kandydata z postępowania rekrutacyjnego, ale skutkuje przyznaniem zera punktów za ten przedmiot. O przyjęciu na studia w ramach limitu miejsc decyduje liczba uzyskanych punktów. Od roku akademickiego 2018/2019 nie prowadzi się rekrutacji na studia II stopnia na kierunku **Ekonomia**.

Proces weryfikacji efektów kształcenia stanowi element Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu funkcjonującego na mocy Uchwały Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu nr 96/2012 z dnia 22 czerwca 2012r. oraz Zarządzenia Rektora nr 145/2017 z dnia 25 września 2017 r. z późniejszymi zmianami. Uczelniany system zapewnienia jakości kształcenia ma konstrukcję wielopoziomową poczynając od poziomu jednostki organizacyjnej, przez poziom wydziału, a kończąc na poziomie uczelni. Na każdym poziomie funkcjonują odpowiednie komisje ds. jakości kształcenia. System weryfikacji efektów kształcenia obejmuje następujące elementy: system oceny prac zaliczeniowych i egzaminów, system weryfikacji efektów uzyskanych w wyniku praktyk zawodowych, proces dyplomowania oraz system monitorowania karier zawodowych na rynku pracy. Weryfikacja efektów kształcenia studentów obejmuje wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, których uzyskanie związane jest z danym przedmiotem.

Podstawowym elementem systemu weryfikacji są kierunkowe efekty kształcenia, które stanowią podstawę wyznaczenia zakresu treści kształcenia i są kompatybilne z efektami

obszarowymi. Ich uszczegółowienie znajduje się w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Efekty kształcenia są szczegółowe i konkretne, co umożliwia dokonanie pomiaru ich osiągnięcia poprzez system oceny w trakcie zajęć dydaktycznych oraz po ich zakończeniu. Zasady oceny studentów reguluje Regulamin studiów obowiązujący na mocy Uchwały nr 26/2015 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 24 kwietnia 2015 roku, w sprawie uchwalenia Regulaminu studiów Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Regulamin ten opisuje szczegółowe wymagania dotyczące przedmiotów kończących się egzaminem, zaliczeń ćwiczeń z przedmiotów kończących się egzaminem, zaliczeń z przedmiotów, które nie kończą się egzaminem, a także kryteria ilościowe przy ocenie egzaminów i prac kontrolnych oraz stosowaną skalę ocen. Narzędzia stosowane do oceny uzyskanych przez studenta efektów kształcenia związane są z realizowanymi formami prac etapowych.

Prace etapowe na kierunku **Ekonomia** to prace sprawdzające i prace zaliczeniowe. Prace sprawdzające są wykonywane przez studentów w toku realizacji danego przedmiotu, za które student uzyskuje ocenę potwierdzającą osiągnięcie efektów kształcenia. Prace te są ściśle związane ze specyfiką, zakresem i tematyką przedmiotów nauczania. Wśród nich można wyróżnić sprawdziany, testy, kolokwia, prace projektowe, zadania problemowe, prezentacje, sprawozdania z ćwiczeń i inne pisemne prace sprawdzające stopień przyswojenia materiału z danego przedmiotu. Prace zaliczeniowe stanowią prace końcowe potwierdzające osiągnięcie efektów kształcenia, za które student uzyskuje zaliczenie przedmiotu i mają charakter egzaminu.

Sprawdziany są formą pisemną sprawdzenia wiedzy, ale również i umiejętności najczęściej rachunkowych, w zakresie bieżącego materiału dydaktycznego obejmującego 1-2 zajęcia. Kolokwia sprawdzające wiedzę i umiejętności, obejmują szerszy zakres materiału (co najmniej 4 zajęcia) i mogą mieć charakter pytań otwartych, zadań rachunkowych, testu o różnej konstrukcji (jednokrotnego, lub wielokrotnego wyboru, również z dodatkiem pytań otwartych). Prace projektowe wykonywane są przez studentów w formie indywidualnej lub zespołowej i obejmują kompleksowo wybrane zagadnienia np. projekt z przedmiotu „Metody oceny projektów inwestycyjnych” obejmuje proces zaplanowania i oceny wybranej inwestycji rzeczowej wraz z rekomendacjami, co do możliwości faktycznej jej realizacji. Prezentacje multimedialne stanowią formę aktywizacji studentów w pogłębianiu wiedzy, często ponadprogramowej i stanowią najczęściej element działania zespołowego, co pomaga w ocenie realizacji kompetencji społecznych. Inną formą prac sprawdzających są zadania problemowe tzw. case study, które również często mają charakter pracy zespołowej.

Prace egzaminacyjne stanowią sprawdzenie efektów kształcenia zarówno w zakresie wiedzy, jak i umiejętności. Szczegółowy sposób weryfikacji efektów kształcenia z poszczególnych przedmiotów jest określony w sylabusie, który prowadzący podaje studentom na pierwszych zajęciach. Precyzuje on metody walidacji efektów uwzględniając zgodność metody weryfikacji z określonymi treściami. Znajomość i rozumienie treści weryfikuje się w ramach wykładów, ćwiczeń, na seminariach i w trakcie egzaminu dyplomowego. Znajomość metod i technik badań ocenia się w ramach wykładów, ćwiczeń projektowych i prac dyplomowych. Umiejętności praktyczne oraz społeczne w zakresie wyrażania sądów i opinii, komunikowania się, pracy w zespole sprawdza się w ramach ćwiczeń, seminariów, w czasie przygotowywania projektów oraz na praktykach programowych. Weryfikacja efektów

kształcenia uzyskanych podczas praktyk odbywa się dwuetapowo: umiejętności praktyczne oceniane są przez osoby opiekujące się studentem w miejscu praktyki i są zawarte w dzienniku praktyk, natomiast podczas egzaminu po zakończeniu praktyki weryfikowane są głównie efekty z zakresu wiedzy.

Na kierunku **Ekonomia** realizowane są prace dyplomowe w postaci prac licencjackich i magisterskich. Tematyka i typ prac dyplomowych są bezpośrednio powiązane z kierunkiem studiów i pozwalają studentom uzyskać zarówno umiejętności realizacji prac badawczych, jak i potwierdzić ich kompetencje. Prace te mogą mieć charakter rozwiązania wybranego problemu, projektu, studium przypadku lub raportu z badań empirycznych. Poprawnie napisana praca dyplomowa potwierdza nabycie przez studenta kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej w postaci umiejętności takich, jak: sformułowanie problemów badawczych i sposobów ich rozwiązania, wykorzystywanie wiedzy zdobytej w trakcie studiów licencjackich, dobór i wykorzystanie literatury przedmiotu, pozyskiwanie informacji z różnych źródeł, stosowania uznanych w naukach ekonomicznych metod badawczych, napisanie pracy poprawnym językiem polskim. Potwierdzeniem nabycia tych kompetencji jest pozytywna ocena pracy dyplomowej przez promotora i recenzenta. W celu weryfikacji samodzielności napisanej pracy magisterskiej stosowany jest system Plagiat.

Metodyka prac dyplomowych sprowadza się do ustalenia celu pracy, postawienia hipotezy badawczej, szczegółowego przeglądu literatury związanej z tematem pracy, wykorzystania metod pozyskania materiału badawczego i zastosowania metod opracowania tego materiału wśród, których są m.in., metody analizy ekonomicznej, metody statystyczne, metody ekonometryczne, metody modelowe, metody porównawcze, itp. Ostatnim etapem pracy jest sformułowanie wniosków końcowych na podstawie uzyskanych wyników przeprowadzonych analiz badawczych (załącznik – wymogi i zasady pisania prac licencjackich na kierunku **Ekonomia**). Oferta tematów prac dyplomowych przygotowywana jest głównie przez nauczycieli akademickich Instytutu Nauk Ekonomicznych (załącznik – tematy prac licencjackich na kierunku **Ekonomia** w roku akademickim 2018/19). Coraz częściej problemy badawcze, będące podstawą prac dyplomowych wynikają z przemyśleń studentów, którzy zgłaszają się z własną propozycją tematu pracy, zgodnego z ich zainteresowaniami i możliwościami dotarcia do materiału badawczego. Wstępnie proponowany przez studenta lub promotora temat badań jest weryfikowany przez Komisję Programową ds. kierunku studiów. Regulamin wyboru i realizacji prac dyplomowych wraz z obowiązującymi terminami zatwierdzany jest przez Radę Wydziału (załącznik – regulamin wyboru i realizacji prac dyplomowych). Aspekty metodyczne prac dyplomowych konsultowane są w ramach seminariów dyplomowych. Student oprócz konsultacji i nadzoru promotora może korzystać z konsultacji pozostałych pracowników Instytutu Nauk Ekonomicznych.

Egzamin dyplomowy przeprowadzany jest w sposób pozwalający studentowi wykazać się właściwą dla danych efektów kształcenia wiedzą. Egzamin obejmuje pytania z przedmiotów kierunkowych z zakresu danego stopnia studiów, na które składają się pytania obejmujące różne efekty kształcenia z zakresu wiedzy i umiejętności studenta (załączniki – organizacja egzaminu dyplomowego; załącznik – zagadnienia na egzamin licencjacki 2018; załącznik – zagadnienia na egzamin magisterski 2018). Kilka miesięcy przed planowanym egzaminem dyplomowym pytania podawane są do wiadomości studentów. Egzamin uznaje się za zdany, gdy średnia ocen z pytań egzaminacyjnych osiągnie wartość co najmniej 3,0 ale pod

warunkiem otrzymania ze wszystkich zadanych pytań oceny pozytywnej. Przebieg egzaminu dokumentowany jest odpowiednim protokołem.

Na kierunku **Ekonomia** prowadzone są też zajęcia z przedmiotu „Technologia informacyjna” w systemie zdalnym tzw. e-learning. Realizowane są one przez Platformę Kształcenia Zdalnego Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Na platformie jest umieszczona elektroniczna lista obecności, na którą studenci cotygodniowo mają obowiązek się odznaczać. Studenci mogą też komunikować się ze sobą i prowadzącym za pomocą forum naukowego bądź bezpośrednio wysyłając wiadomość tekstową. Mogą również dzielić się swoimi przemyśleniami na "ocenianej liście dyskusyjnej". Każda zamieszczona tam wypowiedź jest oceniana przez prowadzącego. Przedmioty podzielone są na moduły. Każdy moduł kończy się quizem, który studenci mają obowiązek zaliczyć w określonym czasie. Zaliczenie poszczególnego quizu generuje hasło, które jest przepustką do kolejnego quizu. Aby zostać dopuszczonym do kolokwium zaliczeniowego na koniec semestru, należy mieć zaliczone wszystkie quizy na >60%. Kolokwium zaliczeniowe jest organizowane już w formie tradycyjnej.

Organizacyjnie za walidację (weryfikację) efektów kształcenia odpowiedzialny jest nauczyciel akademicki, któremu zlecono realizację przedmiotu w danym roku akademickim. Rezultaty walidacji efektów kształcenia przekazuje on prodziekanowi do 10 października następnego roku akademickiego. Prodziekan odpowiedzialny za kierunek **Ekonomia** opracowuje wyniki walidacji na podstawie danych, które otrzymuje od osób odpowiedzialnych za przedmioty i przedstawia je, właściwym komisjom programowym i wydziałowym komisjom ds. zapewnienia jakości kształcenia do 30 października. Integralnym elementem procesu walidacji są wyniki hospitacji zajęć dydaktycznych. Komisje wydziałowe ds. zapewnienia jakości kształcenia opracowują wyniki walidacji z poszczególnych kierunków i zamieszczają w sprawozdaniu z działalności wydziałowej komisji do 30 listopada. Za analizę walidacji efektów kształcenia w kierunkowych programach studiów, realizowanych według KRK/PRK odpowiedzialny jest dziekan. Wyniki walidacji zebrane z całego cyklu kształcenia mogą być podstawą do zmiany programu studiów.

Ocenę prawidłowości zaplanowanych efektów kształcenia pod kątem ich przydatności w pracy zawodowej przeprowadza się wśród absolwentów i interesariuszy zewnętrznych. Opinie dotyczące wykorzystania w pracy zawodowej efektów kształcenia od absolwentów zbiera, opracowuje i przekazuje corocznie pod koniec roku kalendarzowego dziekanowi Biuro Karier Uniwersytetu Przyrodniczego. Opinie interesariuszy zewnętrznych, czyli otoczenia społeczno-gospodarczego są zasięgane na spotkaniach członków Wydziałowej Rady Biznesu. Dane przekazywane są Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, która sporządza raport roczny z weryfikacji efektów kształcenia na Wydziale Przyrodniczo-Technologicznym.

Dokumenty stanowiące potwierdzenie zdobycia przez studenta założonych w programie efektów kształcenia są archiwizowane w jednostkach Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego zgodnie z Zarządzeniem 45/2017 Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 4 kwietnia 2017 r. w sprawie określania dokumentacji programu kształcenia oraz zasad dotyczących procesu dydaktycznego w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu. Nauczyciele akademicki przez okres jednego roku od zaliczenia/egzaminu przechowują prace zaliczeniowe, egzaminacyjne, prace projektowe w formie papierowej lub

elektronicznej. Prace dyplomowe, protokoły i recenzje przechowywane są w archiwach Uczelni przez okres 50 lat. Sprawozdania z walidacji efektów kształcenia na kierunku oraz protokoły z hospitacji przechowywane są w zasobach dziekanatu Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego.

Absolwenci studiów I stopnia chętnie podejmują dalsze kształcenie na studiach II stopnia – ale z racji faktu, iż studia II stopnia na kierunku **Ekonomia**, na Wydziale Przyrodniczo-Technologicznym zostały zlikwidowane, absolwenci podejmują naukę na innych uczelniach, co potwierdza wartość wskaźnika *Procent absolwentów, którzy po uzyskaniu dyplomu podjęli studia II stopnia*. Dla absolwentów z rocznika 2019 wyniósł on 89,2 %. Wartości dla poprzednich roczników to 74,1 (dla 2014) i 67,9 (dla 2015).

Średni czas (w miesiącach) od uzyskania dyplomu do podjęcia pierwszej pracy po uzyskaniu dyplomu w analizowanym okresie dla kolejnych roczników ma tendencję spadkową dla absolwentów zarówno pierwszego jak i drugiego stopnia. Dla absolwentów studiów II stopnia uległ zmniejszeniu dwukrotnie (por 2014 i 2016) a dla absolwentów I stopnia zmniejszył się aż czterokrotnie z 18,56 (2014) na 4,62 (2016). Absolwenci rocznika 2016 poszukiwali pracy przez okres nieco ponad 2 miesiące (2,19). Średni czas poszukiwania pracy w oparciu o umowę o pracę jest nieco dłuższy i absolwenci rocznika 2016 studiów II stopnia poszukiwali pracy przez okres krótszy niż cztery miesiące (3,83).

Niewielka liczba absolwentów kierunku **Ekonomia** podejmuje samozatrudnienie. Najniższe wartości tego wskaźnika, bo 2,5% i 1,7% odnoszą się do absolwentów rocznika 2015 odpowiednio studiów I i studiów II stopnia, a najwyższe wartości przyjmują dla absolwentów rocznika 2014 (2,8 – I stopień) i 10 – II stopień).

Wskaźniki wynagrodzeń dla analizowanej grupy absolwentów pokazują, że podjęcie zatrudnienia w ramach umowy o pracę wiąże się z uzyskaniem wyższego wynagrodzenia. Mediana wynagrodzeń jest na podobnym poziomie do średniej wynagrodzeń, co oznacza, że średnia nie jest zaburzona skrajnymi wynikami.

Analiza poszczególnych wskaźników na przełomie kilku lat pozwala zauważyć pozytywne tendencje, np. kilkukrotne skrócenie okresu poszukiwania pracy z 6 do 2 miesiące, czy też malejący wskaźnik zagrożenia bezrobociem, większe zainteresowanie kontynuowaniem edukacji. Do negatywnych zmian należy jednak dołączyć wskaźnik niskich zarobków absolwentów, który jest bardzo niekorzystnym zjawiskiem.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Kadra naukowo-dydaktyczna WP-T (na dzień 31 grudnia 2018 r.) liczy 166 osób, w tym: 30 osób z tytułem naukowym profesora, 41 doktorów habilitowanych, 90 doktorów (89 adiunktów, 1 asystent), 1 asystent, 4 osoby zatrudnione na stanowisku starszego wykładowcy.

Powierzenie realizacji zajęć dydaktycznych z określonego przedmiotu odbywa się w kilku etapach. Dla przedmiotów fakultatywnych przedłożona oferta przedmiotu wraz z informacją o dorobku naukowym lub posiadaniu innych kwalifikacji poddawana jest ocenie przez Wydziałową Komisję Programową ds. kierunku **Ekonomia**, która zapoznaje się z treścią

przedmiotu, zgodnością z efektami kształcenia przyjętymi dla kierunku, a także z kwalifikacjami prowadzącego, ze szczególnym uwzględnieniem dorobku naukowo-badawczego danej osoby.

Wykaz przedmiotów obligatoryjnych i fakultatywnych dla kierunku **Ekonomia** przesyłany jest przez prodziekana do kierownika jednostki, który wyznacza osoby do prowadzenia określonego przedmiotu. Wyznaczona osoba opracowuje sylabus i składa go u prodziekana. Komisja programowa zapoznaje się z sylabusami, zwracając uwagę na ewentualne powtórzenia treści. Po zaakceptowaniu oferty rekomendacja do powierzenia zajęć danej osobie kierowana jest do prodziekana ds. kierunku **Ekonomia**. Lista przedmiotów obligatoryjnych jest następnie przedstawiona Wydziałowej komisji ds. studenckich i edukacji, a następnie, po zaakceptowaniu listy, przekazywana pod obrady Rady Wydziału. W przypadku wykładów prowadzonych przez osoby nieposiadające stopnia doktora habilitowanego lub zajęć prowadzonych przez osoby spoza UPWr wymagana jest akceptacja powierzenia tych zajęć przez Radę Wydziału.

W latach 2013-2017 na WP-T odbyły się obrony 46 prac doktorskich, których promotorami byli pracownicy Wydziału. W latach 2013-2017 na Wydziale przeprowadzono 13 postępowań habilitacyjnych, a dwóch pracowników habilitowało się poza Wydziałem, natomiast w 2018 r. były to trzy kolejne osoby. W analizowanym okresie na Wydziale przeprowadzono także 8 postępowań o nadanie tytułu profesora, w tym dla trzech osób spoza Wydziału. Jedna osoba uzyskała tytuł profesora poza Wydziałem.

Każde zatrudnienie nauczyciela akademickiego w wymiarze większym niż ½ etatu odbywa się w drodze konkursu otwartego. Ogłoszenia o konkursie, z określonymi warunkami stawianymi kandydatom, umieszczane są na stronie uczelnianej i wydziałowej, a także na stronie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego i bazie Euraxes. Każdorazowo do przeprowadzenia konkursu na zatrudnienie nauczyciela akademickiego dziekan powołuje komisję konkursową. Osoby przyjmowane na stanowisko adiunkta, oprócz wykształcenia kierunkowego i posiadania stopnia doktora, muszą się legitymować biegłą znajomością języka angielskiego (na poziomie min. B2), a przed podjęciem pracy lub w trakcie pierwszych dwóch lat zatrudnienia muszą odbyć staż w zagranicznym ośrodku naukowym ~~zagraniczny~~ w łącznym wymiarze jednego semestru.

W celu aktywizacji naukowej pracowników na WP-T stosowane są następujące środki:

- prowadzenie systematycznej oceny wyników pracy pracowników w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej, a uzyskanie oceny negatywnej wiąże się z konsekwencjami regulowanymi przez Ustawę o szkolnictwie wyższym i uchwałę Senatu UPWr,
- przyznawanie dodatków do pensji dla osób najbardziej aktywnych naukowo,
- mobilizację w kierunku uzyskiwania na badania funduszy pozauczelnianych (NCN i NCBiR) oraz z UE.

Liczba etatów limitowana jest głównie liczbą godzin dydaktycznych realizowanych w poszczególnych jednostkach Wydziału. Mianowani nauczyciele akademicy posiadający tytuł profesora podlegają ocenie okresowej co 4 lata, natomiast nauczyciele nieposiadający

tytułu naukowego profesora lub profesorowie zatrudnieni na podstawie umowy o pracę do końca 2016 r. podlegali ocenie okresowej co 2 lata (do 2012 r.), a od 2017 r. – co 4 lata lub na wniosek kierownika Jednostki. Okresowej ocenie pracowników naukowo-dydaktycznych poddawane są trzy obszary działalności: naukowa (na podstawie dorobku publikacyjnego) i kształcenie kadr naukowych, dydaktyczna (łącznie z popularyzacją nauki) oraz organizacyjna, a także inne formy działalności (nie mieszczące się w wymienionych obszarach). W ostatniej ocenie za lata 2015-2016 negatywna ocena w zakresie działalności naukowej skutkowałą całościową oceną negatywną.

Na stanowisko asystenta zatrudnione mogą być osoby z tytułem zawodowym magistra lub stopniem doktora na okres nie dłuższy niż 8 lat. Na stanowisko adiunkta zatrudniona może być osoba ze stopniem doktora na czas określony do momentu uzyskania praw emerytalnych, pod warunkiem uzyskania stopnia doktora habilitowanego w ciągu 8 lat. Na stanowisku adiunkta może być zatrudniona osoba ze stopniem doktora habilitowanego na czas określony do momentu uzyskania praw emerytalnych. Na stanowisko profesora nadzwyczajnego może być zatrudniona osoba posiadająca tytuł naukowy profesora na okres do końca roku akademickiego, w którym osiągnie wiek 70 lat lub osoba posiadająca stopień doktora habilitowanego, na okres do uzyskania praw emerytalnych. Na stanowisko profesora zwyczajnego może być zatrudniona osoba posiadająca tytuł naukowy profesora. We wszystkich przypadkach zatrudnienia na poszczególne stanowiska brany jest pod uwagę dorobek naukowy kandydata, osiągnięcia badawcze i inne osiągnięcia w pracy naukowo-dydaktycznej. Na stanowisko starszego wykładowcy może być zatrudniona osoba posiadająca stopień doktora i legitymująca się odpowiednim dorobkiem organizacyjnym i dydaktycznym, posiadająca właściwe kompetencje dydaktyczne (np. wszechstronność w prowadzeniu zajęć dydaktycznych) oraz pozytywnie i wysoko oceniona w ankietach studenckich.

Wydział wpisuje się w ogólnouczelnianą politykę pro Jakościową, której efektem jest nagradzanie pracowników naukowo-dydaktycznych za wybitne osiągnięcia w pracy naukowej. Na podstawie oceny okresowej typowana jest pula osób (stanowiąca 15 % wszystkich pracowników w danej grupie) z grupy pracowników niesamodzielných, pracowników ze stopniem dra habilitowanego i profesorów tytularnych Wydziału, które uzyskały najwyższe oceny. Nagradzane są one dodatkiem finansowym do pensji na okres 2 lat. Dodatkowo po trzy osoby z w/w grup pracowników każdego wydziału, które za rok poprzedni uzyskały najwyższą sumę punktów MNiSW za prace naukowe opublikowane w czasopiśmie indeksowanych przez JCR, otrzymują nagrodę finansową w postaci dodatku do pensji na okres jednego roku. Istnieje również podobny system nagradzania pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych za szczególne osiągnięcia organizacyjno-dydaktyczne.

Warto w tym miejscu wspomnieć o osiągnięciach pracowników, nauczycieli Instytutu Nauk Ekonomicznych. Dr Anna Kapała otrzymała grant finansowany przez Narodowe Centrum Nauki, pt. „Prawne instrumenty wsparcia lokalnych systemów żywnościowych”, nr rejestracyjny: 2016/21/D/HS5/03906 (SONATA 11) oraz II nagrodę w Ogólnopolskim Konkursie im. Profesora Andrzeja Stelmachowskiego za najlepszą pracę naukową z zakresu prawa rolnego w 2017 r. za monografię pt. „Status prawny agroturystyki (studium prawnoporównawcze)”.

Dr inż. Tomasz Berbeka uzyskał grant finansowany przez Narodowe Centrum Nauki, pt. „Procesy koncentracji a pryncypia zrównoważonego rozwoju rolnictwa (Nr UMO-2015/19/B/HS/4/00128 – OPUS 10).

Mgr inż. Kamil Jodź zdobył grant finansowany przez Narodowe Centrum Nauki, pt. Stochastyczne modelowanie kohortowych tablic trwania życia w Polsce (2014/13/N/HS4/03192 - PRELUDIUM 7).

Działalność naukowa dr Magdaleny Raftowicz przyczyniła się do rozwoju działalności dydaktycznej w związku z pełnieniem funkcji eksperta w Ministerstwie Rozwoju ds. gospodarki o obiegu zamkniętym (2017 r.), przekładając się na opracowanie i zgłoszenie do programu studiów na kierunku **Ekonomia** nowego przedmiotu pt. „Gospodarka o obiegu zamkniętym”. Ponadto dr M. Raftowicz uczestniczyła w projekcie pt. "Opracowanie krótkiego łańcucha dostaw na rynku karpia milickiego”, co przyczyniło się do opracowania i zgłoszenia nowego przedmiotu: „Krótkie łańcuchy dostaw w gospodarce żywnościowej”. Z kolei jej liczne wyjazdy na staże i konferencje zagraniczne (Francja, Belgia, USA, Kanada, Chiny, Czechy, Włochy) przyczyniły się do opracowania i zgłoszenia nowego przedmiotu: „Zarządzanie międzykulturowe”.

Dr Magdalena Raftowicz uzyskała następujące nagrody i wyróżnienia:

- 2016 - Nagroda indywidualna III stopnia Rektora UPWr,
- 2019 - srebrna odznaka Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego,
- 2019 - rekomendacja powołanej przez prorektora ds. studenckich i edukacji – prof. dr. hab. Józefa Sowińskiego Komisji oceniającej złożone wnioski w związku z projektem MNiSW „Mistrzowie dydaktyki” kandydatury dr Magdaleny Raftowicz do dalszego etapu postępowania.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Instytut Nauk Ekonomicznych jest częścią Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego, który ma siedzibę w Centrum Naukowo-Dydaktycznym przy pl. Grunwaldzkim 24A. W Centrum znajdują się sale wykładowe (cztery), ćwiczeniowe (szesnaście), seminaryjne (cztery), pracownie komputerowe (dwie), duża aula oraz laboratoria. Ponadto budynek zaopatrzone jest w toalety na każdym z pięter (damskie, męskie, dla osób niepełnosprawnych), windy ułatwiające przemieszczanie się po piętrach budynku oraz stołówkę, z której mogą korzystać zarówno studenci, jak i pracownicy.

Studenci kierunku **Ekonomia** przeważającą część zajęć realizują w budynku opisanym wyżej. Instytut Nauk Ekonomicznych posiada dwie sale ćwiczeniowe, które mieszczą 24-28 studentów, jedną salę komputerową zawierającą 19 stanowisk komputerowych oraz wewnętrzną salę seminaryjną dla 19 studentów.

W każdej z tych sal znajduje się biała tablica suchościeralna oraz zestaw komputerowy dla nauczyciela. Ponadto Instytut Nauk Ekonomicznych dysponuje trzema projektorami i ekranami ściennymi. W Instytucie funkcjonuje biblioteka, w której można zaczerpnąć wiedzę z 19 prenumerowanych czasopism oraz około 4 220 woluminów. W celu komfortowego przeglądania zasobów bibliotecznych, pomieszczenie zostało zaopatrzone w 7 stołów i 22

krzesła. Ponadto studenci mają możliwość skorzystania z zasobów Biblioteki Głównej i Czytelni, mieszczącej się przy ul. Norwida 29, a także z sieci internetowej na terenie całego Uniwersytetu oraz w akademikach.

Pracownicy Instytutu Nauk Ekonomicznych prowadzą dwa Studenckie Koła Naukowe, gdzie studenci mogą pogłębić swoje zainteresowania i wiedzę z zakresu marketingu, badań rynkowych oraz doradztwa rolniczego. Biorąc pod uwagę powyższe, infrastruktura dydaktyczna Instytutu i Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego zapewnia bardzo dobry poziom jakości kształcenia.

System biblioteczno-informacyjny UPWr składa się z Biblioteki Głównej i trzech bibliotek wydziałowych: Biblioteka Wydziału Biologii i Hodowli Zwierząt, Biblioteka Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji oraz Biblioteka Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego. Biblioteka Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego mieści się w Instytucie Inżynierii Rolniczej. Zbiory Biblioteki Wydziałowej to 6406 książek, 556 woluminów czasopism oraz 120 jednostek objętościowych norm. Biblioteka Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego oferuje dostęp do wszystkich zbiorów elektronicznych abonowanych przez Bibliotekę Główną UPWr. Studenci Wydziału Przyrodniczo – Technologicznego korzystają z zasobów Biblioteki Głównej UPWr oraz Bibliotek Wydziałowych– zbiorów elektronicznych i drukowanych, krajowych i zagranicznych książek i czasopism z zakresu ekonomii. Gromadzone zasoby obejmują zalecaną przez osoby odpowiedzialne za przedmiot, literaturę obowiązkową i uzupełniającą. Biblioteka UPWr prowadzi katalog swoich zasobów w wersji elektronicznej oraz umożliwia dostęp do innych katalogów m. in. Narodowego Uniwersalnego Katalogu Centralnego NUKAT) oraz katalogu KARO (Katalog Rozproszony Bibliotek Polskich). Zbiory Biblioteki udostępniane są: na miejscu w Czytelniach, na zewnątrz w Wypożyczalni, poprzez wypożyczenia międzybiblioteczne, zdalnie (zbiory elektroniczne). Studentom i pracownikom Biblioteka oferuje możliwość korzystania ze zbiorów elektronicznych z dowolnego miejsca po zalogowaniu. Dostęp do e-zasobów jest możliwy przez znajdującą się na stronie www Biblioteki Multiwyszukiwarkę lub zakładkę „e-zasoby”. Zasób czasopism elektronicznych tworzą serwisy: EBSCO, Elsevier (Science Direct), Springer, Wiley, Taylor & Francis Online Journal Collections, Oxford University Press, Cambridge Journals, JSTOR, JoVE (Journal of Visualized Experiments), Science, Nature, Scopus, Web of Science oraz naukowe i fachowe polskie czasopisma elektroniczne i inne serwisy czasopism w wolnym dostępie. Zasób książek elektronicznych tworzą: Elsevier (Science Direct), Knovel, RSC Master Book Collection, Springer, Wiley oraz IBUK oferujący dostęp do książek w języku polskim. Dział Informacji Naukowej i Kształcenia Użytkowników organizuje szkolenia z zakresu korzystania z zasobów bibliotecznych oraz wyszukiwania informacji w bazach danych.

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu wraz z Politechniką Wrocławską i Wrocławskim Centrum EIT+ tworzą Konsorcjum „Środowiskowa Biblioteka Nauk Ścisłych i Technicznych na potrzeby Innowacyjnej Gospodarki”, dzięki czemu społeczność akademicka naszej Uczelni może korzystać z infrastruktury umożliwiającej powszechny dostęp do zbiorów i informacji „Centrum Wiedzy i Informacji Naukowo-Technicznej Politechniki Wrocławskiej”.

Biblioteka Główna umożliwia pracownikom, doktorantom oraz studentom Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu zdalny dostęp do zasobów elektronicznych z komputerów

sieci uczelnianej oraz z komputerów zlokalizowanych poza siecią uczelnianą. Warunkiem skorzystania z usługi jest ważne konto biblioteczne.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

W celu zapewnienia udziału interesariuszy zewnętrznych w procesie doskonalenia koncepcji kształcenia w 2013 r. powołano na Wydziale Przyrodniczo-Technologicznym Radę Biznesu, która jest kolegialnym organem Wydziału powoływanym przez Radę Wydziału na wniosek dziekana (Uchwała Rady Wydziału 55/2012/2013 z dnia 16.04.2013 r.). Obecny skład Rady został wybrany na lata 2016-2020 (Uchwała Rady Wydziału 119/2016 z dnia 20.12.2016 r.). Zgodnie z Regulaminem RB „do kompetencji RB należy: a) wyrażanie opinii o ogólnych kierunkach działania Wydziału, b) stworzenie wspólnej platformy porozumienia na rzecz podniesienia jakości procesu dydaktycznego; c) promowanie Wydziału w kraju i za granicą; pozyskiwanie miejsc do odbywania praktyk, promowania najzdolniejszych studentów d) wyrażanie opinii w innych sprawach Wydziału przedłożonych pod obrady Rady przez jego Przewodniczącego lub przez Dziekana”. W skład Rady Biznesu oprócz Kolegium Dziekańskiego wchodzi 19 osób, reprezentujących otoczenie społeczno-gospodarcze (przedsiębiorców, instytucje i podmioty sektora agrobiznesu), w tym: BASF Polska Sp. z o.o., Wisznia Mała, Osadkowski-Cebulski, Elektrotim S.A., Dolnośląska Izba Rolnicza, Agro As, Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Zybiszowie, Kombinat Rolny, Burda Media Polska Sp. z o.o., Zakład Gospodarki Odpadami Gać Sp. z o.o., Bayer Sp. z o.o., Karkonoski Park Narodowy, PHU Gedeon, DZPK Oddział Wrocław, Dolnośląski Oddział Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu, Agro-Silesia, Przedsiębiorstwo Produkcji Ogrodniczej Siechnice Sp. z o.o., Sumi Agro Poland.

Przy konstrukcji programu studiów na kierunku **Ekonomia**, uwzględniono opinie i rekomendacje sformułowane przez przedstawicieli instytucji i podmiotów gospodarczych, w tym pracodawców, zatrudniających absolwentów kierunku **Ekonomia**.

Wybrane przykłady współpracy i doradztwa w zakresie projektowania programu studiów oraz przewidywanych efektów kształcenia na kierunku **Ekonomia**, objęły m.in.:

1. Rekomendacje Dyrektora Pionu Ryzyka Kredytowego Podmiotów Gospodarczych oraz Dyrektora Departamentu Controllingu i Raportowania Credit Agricole Bank Polska S.A. (dotycząca projektu studiów o profilu praktycznym),
2. Opinię Przewodniczącego Rady Nadzorczej Wielkopolskiej Wytwórni Żywności PROFI Sp. z o.o. (dotycząca programu nauczania na kierunku Ekonomia),
3. Opinię Koordynatora ds. Doświadczalnictwa i Rozwoju Produktów w firmie Sumi Agro Poland Sp. z o.o. (dotycząca opinii na temat programu studiów i przedstawionych przedmiotów do realizacji na profilu praktycznym),
4. Opinię Członka Zarządu Województwa Dolnośląskiego (dotycząca projektowanego programu studiów na kierunku Ekonomia).

Pracownicy Instytutu Nauk Ekonomicznych włączają się także w inicjatywy organizowane na innych uczelniach wrocławskich. Przykładem takiej współpracy jest prowadzenie warsztatów przez dra Krzysztofa Prymona w ramach II edycji warsztatów Your Education in Business organizowanych przez Instytut Rozwoju Biznesu i Przedsiębiorczości na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego w roku 2018/19.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Studenci kierunku **Ekonomia** są przygotowani do uczenia się w językach obcych. W ramach programu studiów obowiązuje 120 godzin wybranego języka obcego na odpowiednim poziomie (po zdaniu przez studenta standardowego testu kwalifikacyjnego). Po zakończonym kursie językowym studenci zdają egzamin wewnętrzny, potwierdzający ich kompetencje językowe na poziomie B2. Uzyskana ocena uwzględnia następujące kryteria: komunikację interaktywną, wymowę oraz płynność wypowiedzi, zasób struktur językowych i poprawność językową, jak również zasób słownictwa, w tym słownictwa specjalistycznego, właściwego dla danego kierunku studiów, zgodnie z efektami kształcenia (E1P_U15).

Poziom przygotowania językowego umożliwia podjęcie studiów za granicą w ramach wymiany studenckiej (np. z programu Erasmus). Podczas realizowania wielu przedmiotów, szczególnie fakultatywnych, a także na seminarium dyplomowym studenci zapoznają się z literaturą naukową w językach obcych (szczególnie w języku angielskim). Także przygotowanie pracy dyplomowej wymaga od studentów znajomości naukowej literatury obcojęzycznej, głównie anglojęzycznej oraz wykorzystania jej w pracy dyplomowej.

Studenci mogą także zdawać egzamin i uzyskać certyfikat TOEIC (Test of English for International Communication), jak również certyfikat TOEFL iBT (Test of English as a Foreign Language), który egzaminem potwierdza znajomość języka angielskiego w kontekście studiów. Wyniki tego egzaminu są głównym kryterium rekrutacyjnym stosowanym przez wiele zagranicznych uniwersytetów, szkół wyższych oraz organizacji edukacyjnych. Posiadanie tych certyfikatów brane jest pod uwagę w procesach decyzyjnych dotyczących programów rozwojowych, programów wymiany i planów stypendialnych różnych agencji rządowych i fundacji stypendialnych.

Studenci kierunku **Ekonomia** mogą uczestniczyć w działaniach związanych z mobilnością w ramach programu Erasmus, a w ramach praktyk odbywać staże zagraniczne. W roku 2017/18 z programu Erasmus skorzystał jeden student kierunku **Ekonomia**, wybierając Włochy (Universita Di Bologna Alma Mater Studiorum).

W roku akademickim 2017/18 oraz w semestrze zimowym 2018/19 pracownicy Instytutu Nauk Ekonomicznych realizowali zajęcia w języku angielskim dla studentów zagranicznych w ramach programu Erasmus w zakresie 14 przedmiotów ekonomicznych, w tym: *Agricultural Policy, Basics of Management, Competition Policy in the European Union, Economic Law, Economics of European Integration, Fundamental and technical analysis in agribusiness, International Economic Relations, International Economics, International Trade of Agricultural Products, Macroeconomics, Market Research, Marketing in Food Economy, Strategic Management, Territorial Marketing*

Pracownicy Instytutu Nauk Ekonomicznych w ostatnich latach uzyskiwali stypendia na udział w zagranicznych konferencjach i stażach w prestiżowych ośrodkach naukowo-badawczych. Przykładem skali i zasięgu mobilności i wymiany międzynarodowej kadry naukowo-dydaktycznej Instytutu Nauk Ekonomicznych UPWr były m.in. wyjazdy do:

- Uniwersytet Lyon 3 - Jean Moulin – Francja (dr Magdalena Raftowicz - stypendium ambasady francuskiej),
- University of Saskatchewan (Kanada – dr Tomasz Berbeka),
- University of Brest (Francja) (ERASMUS+ Teaching Staff Mobility),
- University of Laguna (Hiszpania) (ERASMUS+ Teaching Staff Mobility),
- Universidad de Santiago de Compostela (Hiszpania - dr Jakub Żurek).
- Khon Kaen University (Tajlandia – dr Anna Kapała, dr Tomasz Berbeka, dr Julian Kalinowski, dr Stanisław Minta).

Pracownicy Instytutu Nauk Ekonomicznych uczestniczyli ponadto w licznych konferencjach międzynarodowych, w tym:

- Aquaculture 2019, "The Depredation of Farmed Seafood Products: Overview and Issues at Stake", Nowy Orlean – USA,
- Fish Forum 2018, "Depredation: social cost or positive externality, Rzym, Włochy, FAO,
- IV. Medial international scientific conference of the series "Decisions in situations of endangerment" 2018, "The Green Valley Project as an example of action for food security in Lower Silesia", Wrocław,
- 60th Congress of the International Association of French Language Economists, 2018, "Perception des produits de la peche et de l'aquaculture en Pologne: Approche exploratoire a travers le visionnage des programmes culinaires televisuels" Poznań,
- Knowledge For Market Use 2017, "The impact of the human and social capital on the circular economy development in European Union", Ołomuniec, Czechy,
- XXIIIrd Conference of the European Association of Fisheries Economists 2017 (EAFE), "Determinants of specific carp supply chain in the Lower Silesia Province in Poland", Dublin, Irlandia,
- Knowledge for Market Use: Our Interconnected and Divided World, 2016, The role of the circular economy in the implementation of the concept of sustainable development, Knowledge for Market Use: Our Interconnected and Divided World, Ołomuniec, Czechy,
- Fifteenth International Conference on Current Issues of Sustainable Development, 2015, "Paradoxes of sustainable development", Opole,
- THE 3RD World emerging industries summit, 2015, Zhengzhou, Chiny.

Członkostwo w międzynarodowych organizacjach naukowych kadry kierunku **Ekonomia**, obejmuje pełnienie funkcji badawczych i organizacyjnych m.in. w takich organizacjach, jak:

- CEDIMÉS – Centre d'Études du Développement Internationale et des Mouvements Économiques et Sociaux,
- AIELF - Association Internationale des Economistes de Langue Francaise,
- EAFE - *European Association of Fisheries Economists*.

Wykaz kierowanych przez pracowników Instytutu Nauk Ekonomicznych projektów naukowych w ramach programów Unii Europejskiej, obejmuje:

Lp	Nr projektu	Tytuł projektu	Imiona i nazwisko kierownika	Środki finansowe ogółem przyznane jednostce naukowej [zł]	Data zawarcia umowy (dd.mm.rrrr)	Termin zakończenia realizacji projektu (dd.mm.rrrr)	Nazwa instytucji finansującej	Nazwa programu w ramach którego projekt jest finansowany
1.	B070/0001/16	Networking for increasing agricultural productivity and food chain effectiveness (NIAP)	Julian Kalinowski, wykonawca Tomasz Berbeka	28 112,95 PLN	27.07.2016	31.01.2017	NCBiR	Southeast Asia - Europe Pilot Joint Call for Mobility
2.	585603-EPP-1-2017-1-DE-EPPKA2-CBHE-JP	From Theoretical-Oriented to Practical Education in Agrarian Studies (TOPAS)	1.Koordynator całości projektu: Prof. Dr Ralf Schlauderer (HSWT Niemcy). 2. Project manager w polskiej części projektu dot. UPWr (i kierownik zadania 1): Julian Kalinowski, kierownik zadania 2: Stanisław Minta. Wykonawcy: Tomasz Berbeka, Tomasz Szuk.	40432 Euro (ok.170ty s.PLN)	15.10.2017	15.10.2020	Unia Europejska KE	Erasmus+. KA2 – Cooperation for innovation and the exchange of good practices – Capacity Building in the field of Higher Education

Inne osiągnięcia pracowników Instytutu Nauk Ekonomicznych:

- członkostwo w Komitecie Organizacyjnym Międzynarodowej Konferencji “Globalization and National Financial Systems. International Scientific and Practical Conference in Memory of Professor M.G.Mykhajlov” w Sumy National Agrarian University, Sumy, Ukraina, 22.11.2018r.) efektem czego jest publikacja: Kalinowski J., Minta S. 2018. Factors influencing innovations in the agribusiness sector. [w:] Розвиток Національних Фінансово-Економічних Систем В Умовах Глобалізації. Збірник Матеріалів Міжнародної Науково-Практичної Інтернет-Конференції Пам’яті Професора М.Г. Михайлова. s. 350-356,
- udział w międzynarodowym projekcie naukowym Horizon 2020: "Strategic Use of Competitiveness towards Consolidating the Economic Sustainability of the European Seafood sector" (SUCCESS) – dr Magdalena Raftowicz (wykonawca projektu).

Współpraca z międzynarodowymi ośrodkami badawczymi i udział wykładowców z zagranicy w prowadzeniu zajęć na kierunku **Ekonomia**, w tym:

1. Yingju Zhang, College of Humanities& Law, Henan Agricultural University, No. 15 Longzihu University Park, Zhengdong New District, Zhengzhou City, Henan Province, Chiny, zaproszenie na staż wrzesień 2019-sierpień 2020 przez nasz Instytut,
2. Bertrand le Gallic, Université de Brest, Francja - wspólne artykuły, umowa Erasmus, wspólne projekty badawcze, gościnne 2 wykłady w naszym Instytucie,
3. Eduard Krassa, Dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa w Ministerstwie Rolnictwa Brandenburgii, Niemcy - projekt: Zarządzanie zrównoważonym łańcuchem dostaw produktów regionalnych i produktów wysokiej jakości w regionie Brandenburgia – Berlin. Innowacje i dobre praktyki,
4. Wojciech Wawrzynski, Head of Science Support, International Council for the Exploration of the Sea, Kopenhaga, Dania, współpraca w ramach projektu The Atlantic Ocean Research Alliance (AORA).

Warto również odnotować udział pracowników Instytutu Nauk Ekonomicznych w komitetach konferencji międzynarodowych.

L..P.	Nazwa konferencji	Miejsce	Rok organizowania (data)	Liczba uczestników konferencji	Procentowy udział referatów wygłoszonych przez osoby z zagranicznych ośrodków naukowych
1	International Academic Forum “Experiences and Cooperation”	Wrocław, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu	2017	23	36%
2	International Conference - Cooperation and Development in the Field of Agricultural Research and Teaching (Komitet organizacyjny: Julian Kalinowski, Stanisław Minta, Krzysztof Rutkiewicz)	Wrocław, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu	2018	29	78%
3	7th International Symposium on Agricultural Sciences (członek Komitetu Naukowego: prof. Barbara Kutkowska, współprowadzenie sekcji “Agricultural Economics and Rural Development”: Stanisław Minta)	Banja Luka, University of Banja Luka, Bośnia i Hercegowina	2018	160	95%

4	РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНИХ ФІНАНСОВО- ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ – International Conference: Globalization and national financial systems (członkowie Komitetu Organizacyjnego: Stanisław Minta, Julian Kalinowski)	Sumy, Sumy National Agrarian University, Ukraina	2018	220	97%
---	---	---	------	-----	-----

Wybrane tytuły referatów plenarnych na konferencjach międzynarodowych organizowanych przez inne jednostki, wygłoszonych przez pracowników Instytutu Nauk Ekonomicznych na zaproszenie w roku akademickim 2017/18:

Lp.	Tytuł referatu	Imię i nazwisko prelegenta	Tytuł konferencji	Data i miejsce
1.	Tribunal Constitucional segun la Carta Magna polaca de 1997.	Jakub Żurek	Los dias de derecho constitucional polaco	14.02.2018, Guadalajara, Meksyk
2.	El proyecto de la vida	Jakub Żurek	El Encuentro Universitario de Hospitalidad	20.06.2018, Puebla, Meksyk
3.	Derechos humanos como obstaculs en la cooperación internacional en el ambito de derecho penal	Jakub Żurek	I Foro del Derecho Internancional	21.06.2018, Puebla, Meksyk
4.	Polish constitutional challenges 20 years after its entry in force	Jakub Żurek	Eastern Europe - Latin America Dialogue on Constitutional Evolution	12-13.09.2018, Wilno, Litwa
5.	Comparison of internship and learning outcomes in agrarian management among Partner Countries and EU Countries	Stanislaw Minta, Julian Kalinowski	Kick Off Meeting of TOPAS Project Samarkand Agricultural Institute	18-22.02.2018, Samarkanda, Uzbekistan
6.	Revision of BA and MA internship programmes in agrarian management and Learning Outcomes aligned in agrarian studies	Stanislaw Minta, Julian Kalinowski	Kick Off Meeting of TOPAS Project Samarkand Agricultural Institute	18-22.02.2018, Samarkanda, Uzbekistan
7.	On traditional and modern marketing paradigms-from customer orientation to experience marketing	Marek Prymon	Marketing identity	25.04.2018, Trnava, Słowacja

Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych – studia licencjackie I stopnia na kierunku **Ekonomia**:

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji (wykład + ćwiczenia)	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
International trade of agricultural products (dr T.Berbeka)	30 wykł.	letni 2017/18	stacjonarne	angielski	4
Basics of entrepreneurship in agribusiness (dr S.Minta)	30 ćwicz.	zimowy 2018/19	stacjonarne	angielski	4
Fundamental and technical analysis in agribusiness (dr S.Minta)	15+30	zimowy 2018/19	stacjonarne	angielski	2
Basics of management (prof. M.Prymon)	15+15	zimowy 2017/18	stacjonarne	angielski	2
Market research (prof. M.Prymon)	15+15	zimowy 2018/19	stacjonarne	angielski	7
Management (prof. M.Prymon)	15+15	zimowy 2018/19	stacjonarne	angielski	1
Marketing (prof. M.Prymon)	15+15	zimowy 2017/18	stacjonarne	angielski	3
Marketing in food economy (prof. M.Prymon)	15+15	letni 2017/18	stacjonarne	angielski	6
Economic law (dr M.Przybylska)	15+30	zimowy 2017/18	stacjonarne	angielski	1
Cross-cultural management (dr M.Raftowicz)	15+15	zimowy 2017/18	stacjonarne	angielski	1
International economic relations (dr M.Raftowicz)	15+15	zimowy 2017/18	stacjonarne	angielski	1
International economics (dr M.Raftowicz)	30+15	letni 2017/18	stacjonarne	angielski	2
Territorial marketing (dr M.Raftowicz)	15+30	letni 2017/18	stacjonarne	angielski	1
Competition policy in the European Union (dr K.Rutkiewicz)	15+15	zimowy 2018/19	stacjonarne	angielski	3
Economics of European Integration (dr K.Rutkiewicz)	30 wykł.	zimowy 2018/19	stacjonarne	angielski	3
Strategic management (dr K.Rutkiewicz)	30+30	zimowy 2017/18	stacjonarne	angielski	2
Macroeconomics (dr G.Walerysiak)	15+15	letni 2017/18	stacjonarne	angielski	3

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Studenci mogą angażować się w badania naukowe macierzystej Jednostki (Instytutu Nauk Ekonomicznych), jak i uczestniczyć w pracach naukowych wszystkich działających na Uniwersytecie Przyrodniczym Studenckich Kół Naukowych, których efektem są doniesienia i publikacje naukowe prezentowane na konferencjach krajowych i zagranicznych.

Realizacji celu pobudzania aktywności naukowej wśród studentów kierunku **Ekonomia** sprzyja:

1. inspirowanie studentów przez pracowników naukowo-dydaktycznych w trakcie zajęć (ćwiczeń, seminariów i wykładów), w tym dyskusja nad współczesnymi problemami społeczno-gospodarczymi w skali mikro- i makroekonomicznej,
2. możliwość samodzielnego określenia tematyki prac dyplomowych (licencjackich i magisterskich), w ramach których studenci wskazują realne problemy ekonomiczne, występujące w aktualnie działających na rynku przedsiębiorstwach, w szczególności w jednostkach gospodarczych i podmiotach, w których odbywają praktykę lub staż,
3. wspieranie inicjatywy i pobudzanie działalności Studenckich Kół Naukowych (np. SKN Analiz rynkowych) oraz innych kół istniejących na Wydziale Przyrodniczo-Technologicznym,
4. projektowanie programu studiów i jego modyfikowanie w celu łączenia interdyscyplinarnych obszarów wiedzy oraz ukazania różnorodności w dyscyplinach: ekonomia i finanse, zarządzanie, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna,
5. zwiększanie liczby oraz poszerzanie programu praktyk studenckich, w tym zachęcanie do podejmowania praktyk w jednostkach o dużym potencjale rozwojowym i pobudzających kreatywność (instytuty i stacje badawcze, wysoko rozwinięte technologicznie przedsiębiorstwa).

Studenci chętnie angażują się w różnego rodzaju działalność studencką, poczynając od pracy w Studenckich Kołach Naukowych, przez Samorząd Studencki po inne organizacje.

Świetnym przykładem łączenia nauki z rozwijaniem własnej kariery zawodowej jest pani Sandra Pikuła, studentka II roku kierunku **Ekonomia**. Pani Sandra jest członkiem Fundacji Studenckie Forum Business Centre Club oraz Studenckiego Forum Business Centre Club. Znajduje pełne zrozumienie dla swojej działalności ze strony nauczycieli akademickich, którzy widząc jej zaangażowanie w ruch studencki stawiają ją jako przykład dla pozostałych, mniej aktywnych koleżanek i kolegów.

Studenci kierunku **Ekonomia** mogą rozwijać także inne swoje zainteresowania. Prężnie działający Klub Uczelniany AZS zrzesza w swoich szeregach studentów-sportowców, którzy reprezentując Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu na Akademickich Mistrzostwach Polski czy też Europy lub Świata, rozwijają swoje zdolności sportowe. Przykładem może być mgr Jan Ciesielski, którzy podczas studiów na kierunku **Ekonomia**, był zawodnikiem sekcji futsalu AZS, brał udział w mistrzostwach Polski, a także zawodach rangi międzynarodowej, a obecnie jest zatrudniony w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu UPWr i nadal angażuje się działalność AZS.

Jedną ze stron internetowych Uczelni przeznaczoną jest dla osób niepełnosprawnych i zawiera wszelkie niezbędne informacje, a także ankietę, w ramach, której mogą oni zgłaszać swoje potrzeby i uwagi. Niepełnosprawni studenci mogą również zwracać się do Pełnomocnika Rektora ds. osób niepełnosprawnych w celu indywidualnego dostosowania sposobu realizacji zajęć. Studenci z niepełnosprawnościami podlegają jednak jednolitemu systemowi oceny a ich wiedza i umiejętności uzyskane podczas studiów nie różnią się od studentów pełnosprawnych. Budynki dydaktyczne Uczelni (w tym Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego) posiadają rozwiązania architektoniczne ułatwiające funkcjonowanie studentów z niesprawnością narządu ruchu, wadami wzroku i słuchu. Corocznie przeprowadzany jest audyt stanu dostosowania obiektów Uczelni do wymagań studentów o dodatkowych potrzebach. Zgodnie z Regulaminem studiów studenci ze stwierdzoną niepełnosprawnością, w zależności od jej rodzaju i stopnia, mają prawo do ułatwień w studiowaniu: indywidualnej organizacji studiów i programów kształcenia, form zajęć i terminów ich zaliczania, a także pomocy w pozyskiwaniu materiałów dydaktycznych i sprzętu niezbędnego do studiowania. Stosuje się również udogodnienia w korzystaniu z bibliotek. Mogą oni także ubiegać się o pomoc asystenta. Na uczelni funkcjonują również poradnie: rozwoju osobistego i profilaktyki uzależnień.

Podczas tzw. dnia wstępnego, który jest organizowany dla nowo przyjętych studentów tuż przed rozpoczęciem roku akademickiego, studentom zostają przedstawione zasady przyznawania pomocy materialnej, a także zapobiegania problemom z uzależnieniami. Podczas spotkań na tzw. godzinie dziekańskiej, studenci spotykają się z przedstawicielami Samorządu Studenckiego, pełnomocnikiem Rektora ds. studentów niepełnosprawnych oraz z pracownikiem biblioteki UPWr. Podczas tych spotkań omawiane są także problemy związane z poszukiwaniem wsparcia i pomocy, gdy zajdzie taka potrzeba. Każdym z roczników zajmuje się tzw. opiekun roku, który jest pierwszą osobą, która powinna być powiadamiana o pojawieniu się jakiegokolwiek problemu. Kolejną instancją jest osoba odpowiedzialna za kierunek Ekonomia – pracownik Dziekanatu WP-T oraz prodziekan ds. kierunku **Ekonomia**. W razie wątpliwości lub podczas poszukiwania dróg rozwiązania problemu, prodziekan kontaktuje się z pracownikiem Działu Spraw Studenckich, konsultując niejednokrotnie sprawę z rektorem ds. studenckich i edukacji.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Informacje dotyczące programu kształcenia studenci kierunku **Ekonomia** mogą uzyskać w Dziekanacie. Ważniejsze informacje umieszczone są dodatkowo na tablicach informacyjnych zarówno w Centrum Naukowo-Dydaktycznym UPWr; w miejscu gdzie znajduje się Dziekanat Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego, a także na tablicach informacyjnych w Instytucie Nauk Ekonomicznych, w tym samym budynku. Dostęp do informacji o programie procesu kształcenia czy też tygodniowym rozkładzie zajęć zapewnia studentom również internetowa strona główna UPWr oraz strona domowa WP-T (<http://www.wpt.up.wroc.pl>). Na stronie Wydziału studenci mogą również zapoznać się z innymi, ważnymi dlań informacjami związanymi zarówno z tokiem studiów czy też praktykami. W zakładce Studia,

zamieszczone są informacje dla kandydatów i studentów (Opiekunowie roku, Pomoc stypendialna, Praktyki, Oferty pracy, Wydziałowy Samorząd Studencki, Koła naukowe, Międzynarodowe Programy Edukacyjne, Wzory podań), Natomiast w zakładce Dydaktyka znajdują się: Programy studiów, Plany zajęć, Przedmioty do wyboru, Standardy kształcenia, Efekty kształcenia, Propozycje tematów prac, Egzamin dyplomowy, Praktyki). Prężnie prowadzony fanpage Wydziału na Facebook'u umożliwia szybkie przekazywanie informacji związanych np. z zaproponowanymi tematami prac dyplomowych czy też zapisach na przedmioty ogólnouczelniane czy też możliwości wykonania ankiety pracownika. Wyniki efektów kształcenia studenci mogą sprawdzić w elektronicznym indeksie (USOS) oraz u osób prowadzących przedmioty (podczas zajęć oraz konsultacji). Obieg informacji ułatwia również forum dyskusyjne zrzeszające studentów danego roku, mail grupowy. Prodziekan oraz pracownik Dziekanatu odpowiedzialny za kierunek **Ekonomia** posiadają dane kontaktowe starostów poszczególnych roczników, co umożliwia szybki kontakt w razie jakichkolwiek problemów.

Udostępnianiem publicznej informacji o warunkach rekrutacji dla osób ubiegających się o przyjęcie na oceniany kierunek zajmuje się Biuro Rekrutacji (poziom uczelni). Krajowe Ramy Kwalifikacji (KRK) wprowadzone zgodnie z Ustawą z dnia 18 marca 2011 r. (Dz. U. 2011 nr 84 poz. 455), a od 2017 roku Polskie Ramy Kwalifikacji (PRK) zamieszczone są na stronie głównej Uczelni, w zakładce studia dla poszczególnych wydziałów, m.in. WPT. Na stronie www Uczelni znajduje się również katalog punktów ECTS, wraz ze skróconym opisem realizowanego przedmiotu.

Publiczny dostęp do informacji dla pracowników oraz studentów odbywa się również poprzez program USOS oraz APD (Archiwum Prac Dyplomowych). Zgodnie z obowiązującym regulaminem studiów każdy nauczyciel akademicki realizujący przedmiot zobowiązany jest przedstawić studentom treść sylabusu (ich aktualizacja dokonywana jest przy każdej zmianie przez prowadzących przedmioty)

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 9:

System zapewnienia jakości kształcenia jest doskonalony w każdym kolejnym roku swojego funkcjonowania. Zmiany są również efektem regulacji i poprawy systemu jakości kształcenia w Uczelni. Obecnie na zaawansowanym etapie jest przystosowywanie wykorzystywanych procedur do możliwości systemu USOS w celu ułatwienia przede wszystkim oceny programu studiów i jakości kształcenia. W pracach tych uczestniczą zarówno pracownicy naukowo-dydaktyczni, jak również studenci wszystkich kierunków i stopni studiów (głównie poprzez swoich przedstawicieli w Samorządzie Uczelnianym i Wydziałowym). Bardzo dobra i aktywna współpraca studentów **Ekonomia** z kadrami nauczycieli akademickich Instytutu Nauk Ekonomicznych i Wydziałową Komisją Programową w kształtowaniu programu studiów, ustalaniu listy proponowanych studentom przedmiotów fakultatywnych czy też listy tematów prac licencjackich jest niewątpliwie mocną stroną ocenianego kierunku.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Nadzór organizacyjny nad kierunkiem **Ekonomia** sprawuje prodziekan. Sprawami administracyjnymi związanymi z obsługą studentów kierunku zajmuje oddelegowany do kierunku **Ekonomia**, pracownik Dziekanatu Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego, który bezpośrednio podlega Kierownikowi Dziekanatu, a ten Dziekanowi WP-T. Powołana Wydziałowa Komisja Programowa ds. kierunku **Ekonomia** sprawuje nadzór merytoryczny nad prowadzonym kierunkiem studiów, opracowuje zmiany programowe i je zatwierdza, pracuje nad gromadzeniem propozycji tematów prac dyplomowych oraz listy przedmiotów fakultatywnych, a następnie przekazuje swoje opinie w tej kwestii prodziekanowi ds. kierunku **Ekonomia**. Po uzyskaniu akceptacji komisji programowej ds. danego kierunku, prodziekan kieruje sprawy związane z modyfikacjami programu studiów czy też listą przedmiotów wybieralnych do Wydziałowej Komisji ds. studenckich i edukacji po której akceptacji sprawa kierowana jest na posiedzenie Rady Wydziału.

W skład Komisji Programowej ds. kierunku **Ekonomia** wchodzi prodziekan jako przewodniczący, trzech pracowników samodzielnych, dwóch adiunktów oraz przedstawiciel studentów. W przypadku zmiany członka komisji, nowo powołana osoba musi być zaakceptowana przez Radę Wydziału. Gdy zmiana dotyczy studenta, o nową kandydaturę prodziekan zwraca się do Wydziałowego Samorządu Studenckiego, a kandydata akceptuje Rada Wydziału.

Od roku akademickiego 2018/2019 nie było naboru na I rok studiów, I stopnia o profilu ogólnoakademickim. Wszystkie dotychczasowe uwagi wpływające zarówno ze środowiska interesariuszy zewnętrznych, jak i środowiska studenckiego zostały uwzględnione podczas przygotowywania studiów o profilu praktycznym.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kadra podnosząca w sposób ciągły swoje kompetencje m.in. poprzez szkolenia i międzynarodowe kontakty naukowo-badawcze 2. Prężnie działające Studenckie Koła Naukowe, które umożliwiają włączenie studentów do badań naukowych prowadzonych w Jednostce i na Wydziale 3. Stałe zainteresowanie kandydatów kierunkiem Ekonomia umożliwiające szybkie i pełne wyczerpanie limitów rekrutacyjnych w I naborze 4. Bardzo dobra i aktywna współpraca studentów kierunku Ekonomia z kadrami nauczycieli akademickich Instytutu Nauk Ekonomicznych i Komisją Programową w kształtowaniu programu studiów, ustalaniu listy proponowanych studentom przedmiotów wybieralnych czy też listy tematów prac licencjackich. 5. Możliwość uzyskania przez studentów poszerzonej wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie zakupu ziemi rolniczej i prowadzenia gospodarstw rolnych 	<p>Słabe strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Niezadawalający poziom ilościowy i jakościowy infrastruktury informatycznej 2. Niewystarczające powiązanie efektów kształcenia w obszarze umiejętności z oczekiwaniami potencjalnych pracodawców 3. Mała skala stałej współpracy z przedsiębiorstwami w zakresie praktyk i staży studenckich 4. Duży odsetek studentów, którzy nie dostali się na inne uczelnie, a ten kierunek wybrali jako 2-gi lub kolejny podczas rekrutacji
Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ciągłe zapotrzebowanie na wykwalifikowanych specjalistów w dziedzinie gospodarowania zasobami finansowymi, ludzkimi i materialnymi, przeprowadzania analizy danych, a także generowania informacji wspierających podejmowanie racjonalnych decyzji osadzonych w kanonach nauk ekonomicznych 2. Kreowanie polityki i systemu szkolnictwa wyższego przyczyniającego do rozwoju przedsiębiorczości i prowadzenia własnej działalności gospodarczej wśród młodych absolwentów 	<p>Zagrożenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Silna konkurencja między uczelniami kształcącymi studentów na kierunkach ekonomicznych 2. Zmiany demograficzne w populacji – zmniejszająca się liczba kandydatów aplikujących na studia (ogólny trend) 3. Niezadawalający poziom wiedzy i umiejętności wśród absolwentów szkół średnich kandydujących na studia 4. Zniesienie podatku PIT dla osób do 26 roku życia może spowodować odejście od studiowania na rzecz wcześniejszej pracy zawodowej

	<p>3. Perspektywy rozwinięcia projektu Dolny Śląsk - Zielona Dolina Żywności i Zdrowia zwiększa zapotrzebowanie na specjalistów posiadających wiedzę ekonomiczną osadzoną w nurcie ekonomii zrównoważonego rozwoju</p>	
--	--	--

Uniwersytet Przyrodniczy
we Wrocławiu
ul. C.K. Norwida 25
50-375 Wrocław
NIP: 896-000-53-54
(Pieczęć uczelni)

DZIEKAN
Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego
dr hab. Bogdan Stępień, prof. nadzw.

Prorektor
ds. rozwoju uczelni
prof. dr hab. inż. Adam Szewczuk

.....
(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....
(podpis Rektora)

.....
Wrocław, dnia 11.04.2019
.....
(miejsowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku²

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	172	-		
	II	112	95		
	III	81	99		
	IV	-	-		
II stopnia	I	46	-		
	II	51	27		
jednolite studia magisterskie	I				
	II				
	III				
	IV				
	V				
	VI				
Razem:		462	221		

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2016	102	74		
	2017	117	91		
	2018	112	86		
II stopnia	2016	47	31		
	2017	37	25		
	2018	40	31		
jednolite studia magisterskie	...				
	...				
	...				
Razem:		455	338		

² Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2018 poz. 1861)³.

Studia I stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6/180 pkt. ECTS
Łączna liczba godzin zajęć	1800
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	98
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	113
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	53
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	5
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	4 tygodnie
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	30
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	30 godz.
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	nie dotyczy

³ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Studia II stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4/120 pkt. ECTS
Łączna liczba godzin zajęć	840
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	32
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	80
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	27
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	-
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	-
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	30
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	nie dotyczy
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	nie dotyczy

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów⁴

Studia I stopnia

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
5. Ekonometria	wykl. + ćwic. lab.	45	4
6. Mikroekonomia	wykl. + ćwic. lab.	60	8
7. Technologia informacyjna	ćwicz. lab.	30	2
9. Podstawy zarządzania	wykl. + ćwic. lab.	30	5
10. Makroekonomia	wykl. + ćwic. lab.	60	6
11. Polityka społeczna	wykl. + ćwic. lab.	45	4
14. Statystyka opisowa	wykl. + ćwic. lab.	30	4
16. Rachunkowość	wykl. + ćwic. lab.	30	3
18. Międzynarodowe stosunki gospodarcze	wykl. + ćwic. lab.	30	2
19. Finanse publiczne	wykl. aud.	30	2
20. Rynki finansowe	wykl. + ćwic. lab.	45	2
21. Ekonomia gospodarki żywnościowej	wykl. + ćwic. lab.	60	5
23. Marketing w gospodarce żywnościowej	wykl. + ćwic. lab.	30	2
24. Prowadzenie działalności gospodarczej	wykl. + ćwic. lab.	45	4
25. Polityka gospodarcza	wykl. + ćwic. lab.	45	4
26. Polityka regionalna	wykl. + ćwic. lab.	30	3
27. Organizacja i zarządzanie przedsiębiorstwem	wykl. + ćwic. lab.	45	2
29. Metody oceny projektów inwestycyjnych	wykl. + ćwic. lab.	45	3
30. Seminarium	seminarium	30	2

⁴Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

dyplomowe			
32. Ekonomia integracji europejskiej	wykl. aud.	30	2
34. Analiza rynku	wykl. + ċwicz. lab.	30	3
36. Przedmioty wybieralne z zakresu ekonomii	wykl. + ċwicz. lab.	60	10
37. Przedmioty wybieralne z zakresu zarzadzania	wykl. + ċwicz. lab.	120	16
38. Przedmioty wybieralne z zakresu gospodarki żywnościowej	wykl. + ċwicz. lab.	90	10
39. Praktyka zawodowa po 4 sem.	praktyka w przedsiębiorstwie	160	5
Razem:		1255	113

Studia II stopnia

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
4. Wnioskowanie statystyczne	wykl. + ċwicz. lab.	45	8
5. Ekonometria i prognozowanie procesów ekonomicznych	wykl. + ċwicz. lab.	45	7
6. Ekonomia menadżerska	wykl. + ċwicz. lab.	45	5
7. Polityka makroekonomiczna	wykl. + ċwicz. lab.	60	8
8. Prawo gospodarcze	wykl. + ċwicz. lab.	45	7
9. Historia myśli ekonomicznej	wykl. aud.	30	5
10. Ekonomia matematyczna	wykl. + ċwicz. lab.	45	7
11. Rynek kapitałowy i finansowy	wykl. + ċwicz. lab.	45	7
12. Gospodarowanie kapitałem ludzkim	wykl. + ċwicz. lab.	45	7
13. Ekonomia międzynarodowa	wykl. + ċwicz. lab.	45	3
15. Przedmioty do wyboru z zakresu	wykl. + ċwicz. lab.	90	12

funkcjonowania przedsiębiorstwa w agrobiznesie			
16. Przedmiot do wyboru z zakresu rozwoju obszarów wiejskich	wykl. + ćwic. lab.	30	4
Razem:		570	80

